

Agder lagmannsrett - LA-2012-186207

Instans	Agder lagmannsrett - Dom
Dato	2013-06-07
Publisert	LA-2012-186207
Stikkord	Kontraktsforhold. Vederlagskrav og motkrav grunnet mangler.
Sammendrag	Nederlandsk gulvprodusent (selger) og norsk gulvleggerfirma (kjøper) var uenige om vederlaget for flere leveranser, og kjøperen anførte at flere leveranser var mangelfulle. Selgeren måtte tåle reduksjon av sitt vederlagskrav, men kjøperen fikk ikke medhold i sitt krav om erstatning eller prisavslag.
Saksgang	Nordre Vestfold tingrett TNOVE-2012-39741 - Agder lagmannsrett LA-2012-186207 (12-186207ASD-ALAG).
Parter	Gulvplassen AS (Advokat Randi Munkeby) mot Homburg Houtimport B.V. (Advokat Trond Ellingsen).
Forfatter	Lagdommer Anders Bahr. Lagdommer Torgeir Lilleland. Lagdommer Jan Helliesen.

Innholdsfortegnelse

Agder lagmannsrett - LA-2012-186207.....	1
Innholdsfortegnelse.....	2

Saken gjelder krav om betaling av vederlag i kjøpsforhold mellom næringsdrivende samt motkrav grunnet påståtte mangler ved kjøpsobjektet.

Homburg Houtimport B.V. (heretter Homburg) er et nederlandsk aksjeselskap med virksomhet innenfor blant annet produksjon og salg av tregulv. Gulvplassen AS (heretter Gulvplassen) er et norsk aksjeselskap, med formål blant annet import og salg av tregulv. Homburg og Gulvplassen kom første gang i kontakt med hverandre på en messe i Hannover i 2007. Partene holdt kontakten, og i september 2008 bestilte Gulvplassen fra Homburg forskjellige typer gulv for sin markedsføring i Norge. Fra dette tidspunkt og frem til juli 2010 foretok Homburg en lang rekke leveranser av tregulv til Gulvplassen. Gulvplassen hentet selv varene ved Homburgs fabrikk i Nederland, ved å engasjere et norsk transportselskap.

Feilleveranser ble gjort opp etter avtale mellom partene, hovedsakelig ved kreditering eller erstatningsleveranser overfor Gulvplassen.

I løpet av sensommeren 2010 la Homburg ned sin virksomhet med produksjon og salg av tregulv hovedsaklig som følge av en vanskelig markedssituasjon og økonomiske innsparingstiltak. Den 28. juli 2010 ble den siste leveransen fra Homburg til Gulvplassen gjennomført. I oktober 2010 tok den danske avdelingen av inkassoselskapet Atradius Collections B.V, på vegne av Homburg, kontakt med Gulvplassen med krav om betaling av utestående krav. Deretter overtok ABC Kredittstyring AS oppdraget med innkreving av kravet fra Homburg mot Gulvplassen. Gulvplassen motsatte seg betaling av kravet, og ga uttrykk for at Gulvplassen hadde et større motkrav mot Homburg, som følge av mangelfulle leveranser. Visma Collectors AS (tidligere ABC Kredittstyring AS) tok 25. november 2011 ut forliksklage mot Gulvplassen AS, med krav om betaling av NOK 293.033,20 pluss renter og omkostninger, til sammen NOK 314.060,04. Re forliksråd behandlet saken 1. februar 2012, med slutning om at saksbehandlingen der ble innstilt. Homburg tok 2. mars 2012 ut stevning for Nordre Vestfold tingrett med krav om at Gulvplassen skulle betale til Homburg EUR 42.383,55 fordelt på i alt 8 fakturaer. Gulvplassen påstod seg frifunnet, og påstod samtidig Homburg dømt til å betale erstatning for i alt åtte mangelfulle leveranser. Nordre Vestfold tingrett avsa 18. september 2012 dom med slik domsslutning:

- «1 Gulvplassen AS dømmes til å betale til Homburg Houtimport B.V. 39 095,88 - trettinitusenogtittifemkommaåttiåtte - euro. Oppfyllelsesfristen er 2 - to - uker fra dommens forkynnelse. Forsinkelsesrente av 34 155,88 - trettifiretusenettihundreogfemtifemkommaåttiåtte - euro beregnes fra 1. januar 2012 og frem til betaling skjer.
- 2 Homburg Houtimport B.V. frifinnes for motkravene.
- 3 I saksomkostninger betaler Gulvplassen AS til Homburg Houtimport B.V. 100 784 - etthundretusensyvhundreogåttifire - kroner. Oppfyllelsesfristen er 2 - to - uker fra dommens forkynnelse.»

Avgjørelsen av hovedkravet er begrunnet med at det ikke var ført bevis fra Gulvplassen for noen avtale mellom partene om at de åtte aktuelle leveransene skulle skje vederlagsfritt, og at det nedjusterte kravet fra Homburg måtte legges til grunn. Frifinnelsen for motkravet er begrunnet med at Gulvplassen ikke har ført bevis for mangelfulle leveranser. Nærmere gjengivelse av sakens faktiske bakgrunn, partenes anførsler for tingretten og tingrettens begrunnelse for resultatet, fremgår av tingrettens dom.

Gulvplassen har anket dommen til Agder lagmannsrett. Anken gjaldt både hovedsøksmålet og motkravet. Anken rettet seg mot saksbehandlingen i tingretten, subsidiært tingrettens bedømmelse av faktum, rettsanvendelsen og sakskostnadsavgjørelsen. Ankeforhandling ble holdt i Tønsberg og Skien 14.-16. mai 2013. Foruten ved sin prosessfullmektig, møtte Gulvplassen med styreformann Arild Bettum som partsrepresentant. Homburg møtte med sin prosessfullmektig samt som partsvitner Dick van Es og Ralph Brantenaar. Partsrepresentanten og partsvitnene ga forklaring. Ytterligere to vitner møtte og ga forklaring. Det ble dokumentert en rekke bevis. Under ankeforhandlingen møtte to tolker, som tolket nederlandsknorsk.

Innledningsvis under ankeforhandlingen tok rettens administrator opp blant annet spørsmålet om anken over saksbehandlingen, og viste til tvisteloven § 19-22 annet ledd, som gir lagmannsretten hjemmel til å fremme saken til realitetsavgjørelse, selv om det skulle foreligge saksbehandlingsfeil som skal tillegges vekt etter § 29-21. Ingen av partene hadde innsigelser mot at lagmannsretten unnlot å ta stilling til saksbehandlingsanken, og fremmet saken til realitetsavgjørelse. Saksbehandlingen ble derfor ikke prosedert fra partene. Det vises til Schei mfl. Tvisteloven kommentarutgave, side 1338 flg.

Gulvplassens påstandsgrunnlag kan sammenfattes slik:

Når det gjelder hovedkravet, skal det for det første ikke betales noe for leveransene til kundene Grøtterud (faktura 16755), Granli (faktura 16623) og Holst (faktura 16756).

Leveransen til Grøtterud er aldri blitt gjennomført. De aktuelle leveranser til Granli og Holst er erstatningsleveranser, som det ikke skal betales for i tillegg til betalingen av de opprinnelige, mangelfulle leveransene. De opprinnelig leverte gulvene er i disse to tilfellene blitt returnert til Homburg.

For de fem resterende gulvene til henholdsvis Harneshaug (faktura 16878), Johansen (faktura 16592), Fischer (faktura 16620), Hogdal (faktura 16621) og Holst (faktura 16877) ble det avtalt mellom partene at leveransene skulle skje vederlagsfritt, som kompensasjon for tidligere mangelfulle leveranser. Ved oppståtte mangler og feil ved leveranser, ble det fra Homburg innledningsvis kompensert ved fortløpende kreditering av Gulvplassen, eller Homburg foretok vederlagsfrie erstatningsleveranser. Etter hvert ble kompensasjon mer og mer gjennomført ved senere fakturering med redusert beløp. Da Homburg sommeren 2010 stanset produksjon og leveransene til Gulvplassen, hadde Gulvplassen til gode betydelige motkrav som følge av tidligere mangelfulle leveranser. Derfor ble det mellom Arild Bettum, Gulvplassen og William Homburg, Homburg, muntlig avtalt at de aktuelle åtte leveransene skulle skje vederlagsfritt.

Gulvplassen har ikke mottatt fakturaer for disse leveransene. I forbindelse med nedleggelsen av driften i Homburg, overtok andre personer inndrivelsen av utestående krav. Disse personene har ikke hatt kjennskap til inngåtte avtaler mellom Homburg og Gulvplassen. Derfor ble det fakturert for blant annet erstatningsgulv, og endog for gulv som ikke var blitt levert.

Motkravet refererer seg til mangelskrav i forbindelse med i alt åtte forskjellige leveranser. Dette er ikke de samme åtte leveransene som danner grunnlag for hovedkravet fra Homburg, bortsett fra ett, leveransen til kunden Fischer (faktura 16620).

Av de åtte leveransene ble det i tingretten enighet mellom partene om én leveranse, til kunden Støltun, hvor Homburg påtok seg å kreditere Gulvplassen med NOK 24.000.

Homburg har påtatt seg å levere gulv med fuktgrad under produksjonen tilsvarende 7 % (+/- 1%). Dette er nødvendig i Norge med tørt innklima store deler av året. Dersom gulvene produseres med for høy fuktgrad, oppstår det sprekker i gulvene etter legging i nordisk klima. Dette var Homburg vel kjent med. Det tilbakevises på det sterkeste at Gulvplassen på noen måte har forfalsket leveringsspesifikasjonene.

Det er dokumentert omfattende sprekker i gulvene til kundene Petersen, Wiqvist, Borge, Stedjan og Fischer. Dette skyldes feil under produksjonen, idet gulvene er produsert med for høy fuktgrad, 8% (+/- 2%). Klagene fra de forskjellige kundene er videreformidlet til Homburg i tide. Gulvplassen erfarte økende produksjonsproblemer hos Homburg utover i 2009 og 2010. Til slutt var det svært mange feil og mangler. Dessuten var det etter sommeren 2010 vanskelig eller til slutt umulig å komme i kontakt med Homburg per telefon.

Selv om enkelte av gulvene er lagt på gulv med gulvvarme, ville de ha unngått oppsprekking dersom de var korrekt produsert for tørt nordisk klima.

Det anføres videre at mangelsbeføyelsene er i behold selv om garantibestemmelsen i leveringsbetingelsene (General Terms & Conditions) ikke dekker tilfellet.

For gulvene til Wiig/Jonas og Rønning er dokumentert omfattende sorteringsfeil som består i skjolder, manglende fyllinger av hull og kvister samt skjemmende rester av overflatevæsker. De leverte gulvene er helt ubrukelig til sitt formål. Det er dokumentert at Homburg har akseptert kompensasjon til Gulvplassen i form av erstatningsgulv, uten at dette er blitt gjennomført.

Dessuten anføres det at Homburg ikke har anledning til å påberope seg manglende undersøkelse ved mottak eller forsinket reklamasjon, i og med at selskapet kjente eller måtte kjenne til manglene ved gulvene. Videre anføres at Gulvplassen er blitt forledet til å tro at Homburg er blitt nedlagt og at det ikke lot seg gjøre å komme i kontakt med Homburg for å ivareta sine interesser i forbindelse med mangelsbeføyelsene.

Det er klart mangelfulle leveranser. Det vises til kjøpsloven § 17 og konvensjon om internasjonale løsørekjøp 13. mai 1988 nr 426 som både Norge og Nederland har sluttet seg til. Gulvplassen har rett til prisavslag og erstatning, jf. kjøpsloven § 38 og § 40 samt konvensjonens Art 50 og Art 74 til 77. Videre vises til kjøpsloven § 97.

Motkravet er følgende:
Prisavslag.

Petersen: Sprekker. Legging av nytt gulv. Estimert.	NOK	145.000
Wiqvist: Sprekker. Legging av nytt gulv. Estimert.	"	135.000
Borge: Sprekker. Legging av nytt gulv. Estimert.	"	180.000
Wiig/Jonas: Sorteringsfeil. Prisavslag til kunden.	"	30.000
Støltun: Enighet mellom partene	"	24.000
Stedjan: Sprekker. Legging av nytt gulv. Estimert.	"	220.000
Fischer: Sorteringsfeil. Sprekker. Erstatning til kunden.	"	30.000
Rønning: Sorteringsfeil. Erstatning til kunden.	"	11.000
Med tillegg av forsinkelsesrente fra 25. april 2012 (tilsvar)	"	69.895
<u>Til sammen</u>	<u>NOK</u>	<u>844.895</u>
Erstatning.		
Behandling av klager fra kunder NOK 5.000x9	NOK	45.000
Utlegg overflatebehandling	"	69.894
Ekstra transport	"	80.000
Med tillegg av forsinkelsesrente fra 25. april 2012(tilsvar)	"	17.577
<u>Til sammen</u>	<u>NOK</u>	<u>212.471</u>

Gulvplassen har lagt ned slik påstand:

«I hovedkravet:

1. Gulvplassen AS frifinnes.

I motkravet:

1. Gulvplassen AS tilkjennes prisavslag etter rettens skjønn oppad begrenset til kr 644.758.
2. Gulvplassen AS tilkjennes erstatning etter rettens skjønn oppad begrenset til kr 212.471
3. Gulvplassen AS tilkjennes sakens kostnader for tingretten og lagmannsretten.»

Homburgs påstandsgrunnlag kan sammenfattes slik:

Det anføres at tingrettens dom i det alt vesentlige er korrekt både når det gjelder hovedkravet og når det gjelder fremsatte motkrav.

Den som fremsetter krav i en sivil tvist må sannsynliggjøre sitt krav. Det er her to profesjonelle parter med de krav som stilles til partene i forretningsforhold. Det er enighet om at levering i dette tilfellet har skjedd ved opplasting av varene til kjøpers transportør ved selgers fabrikk.

Selgers alminnelige leveringsbetingelser er vedtatt av kjøper ved at leveringsbetingelsene er overlevert til kjøperen innledningsvis ved etableringen av forretningsforbindelsen og deretter vedlagt ved hver enkelt leveranse. Det er foretatt en lang rekke leveranser gjennom de to årene leveranser skjedde. Det er derfor avtalt fem dagers reklamasjonsfrist etter levering, og reklamasjoner skal fremsettes skriftlig fra kjøpers side, jf. artikkel 6.2. Det er videre ikke anledning til reklamasjon fra kjøperen etter legging av gulvet.

Homburg produserer en type gulv for alle sine kunder med hensyn til krav til fuktgrad ved produksjon. Det er ikke avvik fra denne standarden på 8% (+/-2%). Det er ikke tilbudt Gulvplassen gulv med fuktgrad 7% (+/-1%) ved produksjon. Den av Gulvplassen fremlagte produktspesifikasjon datert «september 2008», med krav til fuktgrad ved produksjon 7% (+/-1%) må være forfalsket, slik at anmeldelse til politiet vil bli vurdert av Homburg.

I følge «General Terms & Conditions» punkt 11 «Guarantee» gjøres det unntak for garantien ved gulv med gulvvarme. Kjøpslovgivningen gjelder i saken her.

Når det gjelder hovedkravet er det i alt åtte ubetalte fakturaer. Fakturaene er ubestridt inntil inkasso ble iverksatt. Det må derfor legges til grunn at åtte gulv er mottatt, men ikke betalt. Det bestrides at det er fakturert for varer som ikke er mottatt. Det er ingen avtale om at Homburg skulle levere varer uten å få betalt. Slike avtaler inngås ikke uten noen form for skriftlighet. Avtalen er ikke sannsynliggjort.

Gulvplassen skal derfor betale for de åtte fakturaene i alt EUR 37443,55.

Tregulv som legges over gulvvarme vil sprekke. Det er ikke ansvar for Homburg for slike omstendigheter. Sprekkene som er oppdaget og klaget til Gulvplassen er mest sannsynlig forårsaket av gulvvarme.

Når det gjelder motkravet anføres generelt at man ikke kan kreve omlegging og prisavslag eller erstatning av dyre tregulv uten at det involveres en nøytral instans, som vurderer saken for kjøperen. Det er ikke tilstrekkelig at man fremsetter et estimat utarbeidet av den parten som fremsetter krav.

Motkravene er ikke nevnt av Gulvplassen under den innledende inkassosaken. Først i tingretten under partsforklaringen ble kravet fremsatt av partsrepresentanten fra Gulvplassen. Det er fremlagt enkelte eposter mellom Gulvplassen og dets kunder. Det er imidlertid ikke dokumentert noe konkretisert krav fra kunden. Man vet ikke hva som har skjedd mellom Gulvplassen og dets kunder. Det er kun fremsatt estimater utarbeidet av Gulvplassen selv. De fremlagte bilder av diverse gulv er ikke på behørig måte identifisert ved dato og sted. Man kjenner ikke noe til leggingen. Man kjenner ikke til bruken av gulvvarmen. Man kan ikke kreve at Homburg skal reise til Norge for selv å foreta undersøkelser utelukkende på grunn av noen bilder.

Motkravet er et erstatningskrav. Det er imidlertid ikke dokumentert noe økonomisk tap på Gulvplassens hånd. Gulvplassen har ikke oppfylt sin bevisbyrde.

Homburg har i tingretten og bekreftet her i lagmannsretten akseptert prisavslag for en leveranse med et beløp omregnet til NOK 24.000. Dette er av praktiske grunner trukket fra i hovedkravet.

Homburg har nedlagt slik påstand:

«I hovedsaken:

1. Anken forkastes.
2. Gulvplassen AS dømmes til å erstatte Homburg Houtimport B.V. dets saksomkostninger.

I motkravet:

1. Anken forkastes.
2. Gulvplassen AS dømmes til å erstatte Homburg Houtimport B.V. dets saksomkostninger.»

Lagmannsrettens vurdering:

Lagmannsretten bemerker innledningsvis at partene under ankeforhandlingen er enige om at saken skal behandles etter norsk rett. Aktuelle bestemmelser som regulerer tvisten finnes i kjøpsloven, eventuelt FN-konvensjonen 13. mai 1988 nr. 426 om kontrakter for internasjonale løsørekjøp, som er tiltrådt av Norge og Nederland.

Derneft vises det til at lagmannsretten, under henvisning til tvisteloven § 29-22 annet ledd og tredje ledd, fremmet saken til realitetsavgjørelse, selv om det skulle foreligge saksbehandlingsfeil som skal tillegges virkning etter § 29-21. I slike saker gjelder ikke noe alminnelig krav om at det skal avsies særskilt kjennelse om oppheving av tingrettens dom, før realitetsanken behandles. Lagmannsretten legger til grunn at det heller ikke er noe i veien for at lagmannsretten unnlater å ta stilling til om det foreligger saksbehandlingsfeil, der det uansett er klart at anken skal realitetsbehandles etter annet ledd, se henvisningen innledningsvis.

Hovedkravet.

Spørsmålet er her om Gulvplassen er forpliktet til å betale i alt åtte fakturaer fra Homburg med til sammen EUR 37443.

Det slås innledningsvis fast at det under ankeforhandlingen er ubestridt at Gulvplassen har mottatt syv av de aktuelle leveransene. Den åttende leveransen er partene uenige om. Dette gjelder faktura 16755 (Grøtterud) med ordrenummer 36390, stor EUR 5360. Denne faktura vil lagmannsretten behandle særskilt senere.

Først vil lagmannsretten ta stilling til spørsmålet om det er avtalt mellom partene at de aktuelle åtte leveransene skulle skje vederlagsfritt, som kompensasjon fra Homburg for tidligere mangelfulle leveranser.

Lagmannsretten er her enig med tingretten i at en avtale med så store økonomiske implikasjoner for partene, mest sannsynlig ville ha vært markert ved skriftlighet fra en eller begge parter. Ikke minst har det formodningen mot seg at ikke Gulvplassen, som skulle motta flere leveranser, angivelig uten å være forpliktet til å yte vederlag, bekreftet slik enighet med et brev eller epost. At en så enkel foranstaltning ikke er blitt benyttet, taler mot at en avtale om dette er inngått. Spørsmålet er også om hva en slik avtale i tilfellet skulle ha gått ut på. Gulvplassen har ikke under ankeforhandlingen konkretisert noe økonomisk omfang av angivelig avtale. Det fremstår ikke som sannsynlig at partene skulle ha inngått en avtale om ubestemt antall vederlagsfrie leveranser i tiden fremover. Det er tale om profesjonelle parter, som har drevet en noenlunde omfattende næringsvirksomhet. I en epost 1. desember 2010 til inkassoselskapet Atradius nevner ikke Bettum fra Gulvplassen noe om angivelig avtale om vederlagsfrie leveranser med ett ord, til tross for at han besvarer inkassokravet. Dersom det var inngått en klar avtale om at det ikke skulle betales for leveransene, ville Gulvplassen selvsagt anført dette i tilsvaret, som forøvrig er ganske omfattende. Hvorvidt Gulvplassen mottok samtlige fakturaer for disse leveransene til rett tid, er ikke avgjørende for motsatt løsning. Lagmannsretten viser til at Homburg, under den forutgående inkassosaken, dokumenterte datautskrifter av fakturaene med helt tilsvarende informasjon som de originale fakturadokumentene, bortsett fra at originalfakturaene er skrevet på ark med standard heading- og undertekst inneholdende navn og adresser på utsteder (Homburg) samt bankinformasjon mv. Der hvor det ikke foreligger andre og mer individuelle forhold som kan medføre manglende betalingsplikt for Gulvplassen, finner lagmannsretten derfor at Gulvplassen i utgangspunktet er forpliktet etter fakturaene.

Spørsmålet er dernest om det ved noen av fakturaene hefter særskilte forhold, som medfører at det allikevel ikke foreligger betalingsplikt for Gulvplassen.

Det er ikke fra Gulvplassen påberopt slike særskilte forhold for følgende leveranser med tilhørende fakturaer:

Harneshaug	faktura 16878	EUR	2129,10
Johansen	faktura 16592	"	3919,02
Fischer	faktura 16620	"	10064,46
Hogdal	faktura 16621	"	2204,72
Holst 1	faktura 16877	"	1963,93
Hvilket til sammen utgjør		EUR	20281,23

For disse kravene finner lagmannsretten derfor at det ikke foreligger avtale eller andre omstendigheter som medfører bortfall av betalingskravene.

Gulvplassen har imidlertid, som nevnt innledningsvis under rettens vurdering, anført at Homburg ikke har foretatt leveransen til Grøtterud (faktura 16755). Dette er ordrenummer 36390. Det fremgår ikke av tilgjengelige fraktbrev fra Homburg for den aktuelle periode, at denne bestilling er blitt effektivert og bekreftet mottatt av Gulvplassen. Lagmannsretten finner det derfor i dette tilfellet sannsynliggjort at bestillingen ikke er blitt effektivert og levert til Gulvplassen. Da skal det følgelig ikke betales for det. Lagmannsretten ser ikke bort fra, at den vanskelige situasjonen Homburg kom opp i i løpet av 2010, og som førte til nedleggelse av virksomheten, kan ha ført til at det ble sendt ut faktura for en bestilling som ikke ble effektivert. Gulvplassen frifinnes derfor på dette punkt. Fakturabeløpet er her EUR 5360,80.

Dernest har Gulvplassen under enhver omstendighet avvist å gjøre opp to fakturaer, som selskapet anfører er vederlagsfrie erstatningsleveranser, som kompensasjon for tidligere mangelfulle leveranser. Dette gjelder leveranse nummer to til henholdsvis Granli (faktura 16623) og Holst (faktura 16756). Disse to leveransene er oppgitt til å være leveranse nummer to til de to nevnte kundene av Gulvplassen. Det er kun levert materialer til ett gulv til hver av disse kundene. Det legges til grunn at de opprinnelige leverte gulvene er blitt returnert til Homburg i forbindelse med reklamasjonen. Lagmannsretten legger til grunn som mest sannsynlig at det ikke skal betales fullt ut på nytt for erstatningsgulvet under disse omstendigheter. Fakturering her må igjen skyldes manglende oversikt hos Homburg i en vanskelig periode hvor nesten alle de ansatte skulle sies opp eller allerede var blitt sagt opp. Til slutt var det sensommeren/høsten 2010, etter det opplyste, kun to ansatte igjen i bedriften. Gulvplassen skal derfor frifinnes for så vidt angår disse to fakturaene, som utgjør henholdsvis faktura 16623 EUR 8267,70 og faktura 16756 EUR 3533,82.

Lagmannsretten viser videre til enighet mellom partene så vel i tingretten som for lagmannsretten, om at det skal gjøre fratrukk for NOK 24.000 i forbindelse med tidligere akseptert reklamasjon vedrørende faktura 16262, som ikke direkte er omfattet av tvisten her.

Etter dette dømmes Gulvplassen til å betale til Homburg hovedkravet med til sammen EUR 20281,23 fratrukket NOK 24.000. Lagmannsretten har for de praktiske behov foretatt omregning av beløpet i NOK til EUR med vekslingskurs tilsvarende den som etter det opplyste ble benyttet for tilsvarende regnestykke i tingretten (EUR 1 = NOK 7,3), det vil si NOK 24.000 svarer til EUR 3287,67. Da utgjør fordringen fra Homburg mot Gulvplassen EUR 20281,23 minus EUR 3287,67 er lik EUR 16993,56, avrundet til EUR 16993.

I tillegg skal det beregnes renter fra 15. desember 2010 som er tidspunktet for inkassopågang fra Homburg, som utvilsomt er et tidspunkt da Gulvplassen ble kjent med kravet og forfallstid for betaling. Dette er akseptert av Gulvplassen som et utgangspunkt for renteberegning for hovedkravet ved eventuell pådømmelse.

Motkravet.

Gulvplassen har fremmet motkrav overfor Homburg med til sammen NOK 1.057.366 som fordeler seg med NOK 844.895 som prisavslag og NOK 212.471 som erstatning, begge poster inkluderer forsinkelsesrente fra 25. april 2012 som er tilsvaret fra Gulvplassen til tingretten. Da ble motkravet første gang konkretisert overfor Homburg. Det bemerkes i denne forbindelse at det ved nedleggelse av påstanden til slutt under ankeforhandlingen ble gjort fratrukket av NOK 200.137,86 i prisavslagskravet, som dermed ble konkludert med NOK 644.758,12. Denne uoverensstemmelse får ingen betydning for sakens avgjørelse og konklusjon.

Det er mellom partene sterk uenighet om hva som ble avtalt vedrørende kravet til fuktgrad ved produksjon av gulv til Gulvplassen. Gulvplassen hevder at Homburg tilbød, og Gulvplassen bestilte produksjon av gulv med 7 % (+/- 1%) fuktgrad, mens Homburg hevder at kontraktsforholdet mellom partene gjaldt gulv med fuktgrad under produksjonen 8 % (+/- 2%). Lagmannsretten legger til grunn at denne differansen kan være avgjørende for om gulvene etter legging i norsk klima, vil unngå oppsprekking, særlig ved gulvvarme.

På bakgrunn av at denne problemstillingen har vært gjenstand for svært mye bevisføring og prosedyre under ankeforhandlingen, vil lagmannsretten, selv om det ikke vil få betydning for realitetsavgjørelsen, bemerke at det er sannsynlighetsovervekt for at Homburg innledningsvis leverte fra seg en produktspesifikasjon, hvor det blant annet fremgikk at fuktgraden ved produksjon av gulv til Gulvplassen skulle være 7 % med toleranse +/- 1 %. For det første er det fra Gulvplassen fremlagt en versjon av produktspesifikasjonen datert «september 2008», som var tidspunktet for første leveranse fra Homburg til Gulvplassen. For det annet er det i en epost 24. mars 2009 fra eksportsjef Brantenaar hos Homburg vist til at Gulvplassen ønsker 7 % «humidity». Han skriver blant annet at han ønsker å tilfredsstillte Gulvplassens krav, men at de norske kravene ikke er standard vare hos Homburg:

«Please be aware if you order floors with a maximum 7 % humidity are having long delivery schedules. I have listen to you a lot and want to meet your demands.

Unfortunately the Norwegian specifications do not match our standard specs, and we have to specially buy the extra plywood for every size you order.»

Videre fremgår av en epost 13. august 2010 fra den samme Brantenaar, som den gang representerte en annen leverandør:

«Regarding the situation as discussed with you by phone I would like to introduce you to a very good alternative for the MIF Flooring for the near future.

... ..

Because your country specially locked in to humidity standards as 7 % I will check with Martin some of the product specs.»

Det er mest sannsynlig at Homburg i sin markedsføring overfor Gulvplassen, som en potensiell stor kunde, den gang utarbeidet og tilpasset produktspesifikasjonen til kundens behov, og mindre sannsynlig at Gulvplassen har utført en straffbar handling ved å forfalske produktspesifikasjonen og deretter fremlegge den for lagmannsretten som bevis. Hvorvidt det er teknisk mulig for Gulvplassen å gjøre dette med sin datamaskin, er det ikke nødvendig for lagmannsretten å ta stilling til.

Lagmannsretten er, i likhet med tingretten, kommet til at Gulvplassen ikke har oppfylt sin bevisbyrde for at det foreligger mangelfulle, erstatningsbetingende leveranser fra Homburg eller leveranser som gir Gulvplassen rett til prisavslag. Den som krever erstatning eller prisavslag av en kontraktspart, har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning eller prisavslag foreligger. Selv om det ikke kan utelukkes i denne saken at enkelte av de leverte gulvene er produsert med for høy fuktgrad i forhold til spesifikasjonene, og at det har oppstått

sprekker og andre uregelmessigheter ved gulvene etter legging, har Gulvplassen ikke maktet å føre tilstrekkelige bevis for at vilkårene for erstatning eller prisavslag foreligger i det enkelte tilfellet. Det er ikke tilstrekkelig å dokumentere for retten bilder som stort sett ikke kan tid- og stedfestes på en noenlunde objektiv konstaterbar måte, og hvor det ikke samtidig foreligger en eller annen form for sakkyndig uttalelse utover hva den enkelte kunde måtte mene eller Gulvplassen selv oppfatter om saken. Det er i hovedsak presentert en lang rekke nærbilder av gulvbord med sprekker, uten nærmere identifikasjon av tilfellet enn at Gulvplassen muntlig under ankeforhandlingen opplyser hvilken kunde det gjelder. Videre er det stort sett ikke foretatt noen dokumentasjon av tallstørrelsene som ligger til grunn for motkravet. For de fleste tilfellene er det rene estimater foretatt av Gulvplassen. Det er ingen henvisning til og dokumentasjon av faktisk gjennomførte utbetalinger eller skriftlige tilsagn om prisavslag overfor selskapets kunder. Det synes for lagmannsretten som om de fleste sakene med kundene fremdeles er uoppgjorte. Dermed mangler nødvendige bevis for så vel erstatningsgrunnlaget som for tapets størrelse. Det er heller ikke dokumentert noen erklæring fra utenforstående tredjemann om nødvendig årsakssammenheng mellom det økonomiske tapet og erstatningsgrunnlaget/prisavslagsgrunnlaget.

Det bemerkes avslutningsvis at lagmannsretten etter dette ikke har foranledning til å vurdere av spørsmålet om reklamasjonenes rettidighet, idet dette ikke er nødvendig for resultatet.

Lagmannsretten er derfor kommet til at Homburg må frifinnes for motkravet.

Sakskostnader.

Ingen av partene har vunnet saken etter tvisteloven § 20-2 første ledd jf. annet ledd. Saken gjelder flere krav mellom samme parter. Det følger av § 20-2 annet ledd annet punktum at det samlede utfall er avgjørende. Når ingen av partene har vunnet saken, er utgangspunktet at hver av dem bærer sine sakskostnader, jf. § 20-3. Lagmannsretten finner ikke at unntaksregelen i samme paragraf får anvendelse her. Selv om Gulvplassen tapte motkravet, vant selskapet frem i et påstandsgrunnlag som ble fremmet av Homburg og som tok mye tid under ankeforhandlingen. Lagmannsretten legger sitt resultat til grunn for avgjørelsen av spørsmålet om sakskostnadene også for tingretten.

Utgifter til tolker under ankeforhandlingen deles mellom partene med lik del på hver, uavhengig av hvem som først måtte ha bedt om tolketjeneste. Det har vært nødvendig for begge parter å ha tolk i retten i en sak som gjelder et nederlandsk aksjeselskap på den ene siden.

Dommen er enstemmig.

Domsslutning:

Hovedkravet.

- 1. Gulvplassen AS dømmes til innen 2 - to - uker å betale til Homburg Houtimport B.V. EUR 16993 - sekstentusennihunreognittitre - med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 15. desember 2010 og frem til betaling skjer.*

Motkravet.

- 2. Homburg Houtimport B.V. frifinnes.*

For begge krav.

- 3. Hver part bærer sine sakskostnader for tingrett og lagmannsrett og rettens utgifter til tolker deles likt mellom hver part.*